

İlgili Kanun / Madde
2821 S.SK/61

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No: 2005/25511
Karar No: 2006/15963
Tarihi: 01.06.2006

- SENDİKA AİDAT VE DAYANIŞMA AİDATI ALACAĞI
- TEMERRÜD
- ZAMAN AŞIMI İTİRAZININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZETİ: Toplu iş sözleşmelerinin son iki döneminde işverenin herhangi bir ihtara gerek olmaksızın bu kesintiyi yaparak davacı sendikanın bildireceği banka hesabına yatıracağı öngörülmüştür. Önceki sözleşmelerde ise işverenin böyle bir kabulü bulunmamaktadır.

Dosya içerisinde davacı sendikanın davalı işverene, her toplu iş sözleşmesinin imzasından sonra üyelerinin listesi ve banka hesap numarasını bildiren yazılar yazdığı anlaşılmakta ise de, davalı işverene ulaşp ulaşmadığı, ulaşmış ise tarihi belirlenmemiştir. O halde mahkemece öncelikle, son iki Toplu İş Sözleşmesi dönemi hariç davacı sendikanın davalı işverene gönderdiği üye listesi ve banka hesap numarasına dair yazının davalıya ne zaman ulaştığı kesin olarak saptanmalı ve temerrüt tarihi buna göre belirlenmelidir.

Davalı işveren ıslahtan sonra süresi içinde usulüne uygun olarak zamanaşımı definde bulunduğuna göre, gerek asıl alacak ve gerek işlemiş faiz alacakları yönünden ıslah tarihinden geriye doğru 5 yılın tamamlandığı 24.3.2000 tarihinden önceki dönem zamanaşımına uğrayacaktır.

DAVA: Davacı, sendika üyelik ve dayanışma aidatı ile faiz alacağının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır. Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

1) Davacı sendika, 15.7.1990 tarihinden itibaren 7 dönem, davalı işyerinde yetkili sendika olduğunu ve Toplu İş Sözleşmeleri imzalandığını, davalı işverenin sendika üyelik aidatları ve dayanışma aidatlarını işçilerin ücretlerinden kesmediğini veya kestiği halde göndermediğini ileri sürerek, fazlaya ilişkin haklarını saklı tutmak suretiyle 15.7.1990-9.8.2002 tarihleri arasındaki dönem için, 1.000.000.000.-TL. Sendika ve Dayanışma Aidatı alacak aşlı ile 1.000.000.000.- TL. En Yüksek Banka İşletme Kredisi Faizi üzerinden işlemiş faizin davalıdan tahsilini istemiştir.

Davacı vekili, 24.3.2005 tarihinde davasının asıl alacak yönünden ıslah etmiştir.

Davalı, ilk dava dilekçesine karşı yazılı savunmada bulunmamış, ödeme itirazında bulunarak davanın reddini istemiş; ıslah dilekçesine karşı ise, süresi içinde zamanaşımı def'i ileri sürmüştür.

Mahkemece, 6.838.228.950.-T1(6.838,23 YTL) asıl alacak ile 1.000,00 YTL faiz alacağının, asıl alacağa en yüksek banka işletme kredisi faizi uygulanmak suretiyle davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Davacı işçi sendikası ile davalı işveren belediye arasında 15.7.1990-14.1.1992; 15.1.1992-14.1.1994; 15.1.1994 - 14.1.1996; 15.1.1996 - 14.1.1998; 15.1.1998 - 14.1.2000; 15.1.2000 - 14.1.2002; 15.1.2002 - 14.1.2004 dönemlerinde Toplu İş Sözleşmeleri imzalanmıştır.

Sendikalar Kanunu 61. maddesine göre, işveren, toplu iş sözleşmesinin tarafı olan işçi sendikasının, toplu iş sözleşmesi yapılmamışsa veya sona ermişse yetki belgesi alan işçi sendikasının yazılı talebi ve aidatı kesilecek sendika üyesi işçilerin listesini vermesi üzerine sendika üyelik aidatı veya dayanışma aidatını kesmeye ve sendikaya vermeye mecburdur.

Yukarıda dönemleri açıklanan toplu iş sözleşmelerinin son iki döneminde işverenin herhangi bir ihtara gerek olmaksızın bu kesintiyi yaparak davacı sendikanın bildireceği banka hesabına yatıracağı öngörülmüştür. Önceki sözleşmelerde ise işverenin böyle bir kabulü bulunmamaktadır.

Dosya içerisinde davacı sendikanın davalı işverene, her toplu iş sözleşmesinin imzasından sonra üyelerinin listesi ve banka hesap numarasını bildiren yazılar yazdığı anlaşılmakta ise de, davalı işverene ulaşmış ve ulaşmadığı, ulaşılmış ise tarihi belirlenmemiştir. O halde mahkemece öncelikle, son iki Toplu İş Sözleşmesi dönemi hariç davacı sendikanın davalı işverene gönderdiği üye listesi ve banka hesap numarasına dair yazının davalıya ne zaman ulaştığı kesin olarak saptanmalı ve temerrüt tarihi buna göre belirlenmelidir.

2) Davacı sendikanın Ankara 7. İcra Dairesinin 1999/4700 Esas sayılı dosyası ile, 1.1.1994-30.9.1996 dönemi sendika aidatı ve aynı dönem işlemiş faizi için takibe girdiği, fazlaya ilişkin hakkını saklı tuttuğu ve takipteki faiz oranını %150 ile sınırlandığı, takibin devam ettiği ve 5.9.2002 tarihi itibarıyla 4.192.650.000 TL. borç kaldığı anlaşılmaktadır.

Davacı sendika, takibe konu ettiği miktarları bu davada mükerreren isteyemez.

Ancak, davacı sendika söz konusu icra takibinde fazlaya ilişkin hakkını saklı tuttuğundan, bu davada, takipte talepte bulunduğu asıl alacak ve işlemiş faiz ile tahsil ettiği faizin fazlasını bu davada isteyebilir.

Bu nedenle, davacının bu davaya konu alacakları hesaplanırken, takibe konu olan asıl alacak ile ve tahsil edilen faiz kısmının hesaba dahil edilmesi hatalıdır.

3) Davacı sendika kısmi davada, asıl alacak için 1.000.000.000.- TL, işlemiş faiz alacağı için 1.000.000.000.- TL istemiştir.

Yine davacı, 24.3.2005 günü davasını ıslah etmiştir.

Davalı işveren, ıslah dilekçesinden sonra süresi içinde zamanaşımı definde bulunmuştur.

Dava konusu dönem 1990-2002 tarihleri arasında 12 yılı aşan bir dönemi kapsamaktadır.

Davalı işveren ıslahtan sonra süresi içinde usulüne uygun olarak zamanaşımı definde bulunduğu göre, gerek asıl alacak ve gerek işlemiş faiz alacakları yönünden ıslah tarihinden geriye doğru 5 yılın tamamlandığı 24.3.2000 tarihinden önceki dönem zamanaşımına uğrayacaktır.

Ancak, zamanaşımına uğrayan alacak kısmı saptanırken, ilk davada talep edilen miktarların, 15.7.1990 tarihinden itibaren hangi tarihe kadar olan kısmı karşıladığı da nazara alınmalıdır.

Şöyle ki; yukarıda 1 ve 2 nolu bentlerdeki hususlar yerine getirilip, icra takibine konu dönem ve miktarlar çıkarıldıktan sonra, 15.7.1990 tarihinden itibaren asıl alacak yönünden 1.000.000.000.- TL'nin hangi tarihlere kadar davacının alacaklarını karşıladığı saptanmalı, bu saptanan tarih ile zamanaşımının başladığı 24.3.2000 tarihi arasındaki dönem, zamanaşımı defii nedeniyle reddedilmelidir.

İşlemiş faiz yönünden de ilk davada istenen 1.000.000.000 TL nin hangi tarihe kadar faiz alacağını karşıladığı saptanmalı, bu tarih ile 24.3.2000 arasındaki dönem yine zamanaşımından reddedilmelidir.

Bu konuda inceleme, hesaplama ve irdeleme yapılmadan yazılı şekilde zamanaşımı definin reddi de doğru değildir.

4) Davalı işveren, yargılama sırasında gayrimenkulünü satarak davacı sendikaya, 22.11.2002 tarihinde 9.210.000.000.-TL ödemiştir. Buna dair tahakkuk müzekkeresi ve verilen emri suretinden, davalı işverenin bu miktarı sendika aidatı karşılığında ödediği ve teslim almaya yetkili sendika şube başkanının herhangi bir açıklama yapmadan ödemeyi bu şekilde kabul ettiği anlaşılmaktadır.

Yargıtay Kararları

Davacı sendika, dava dilekçesinde yapılacak kısmi ödemelerin, Borçlar Kanunu 84. maddesine göre önce faiz ve masraflara sayılacağını belirtmiş ise de, 20.2.2004 tarihli dilekçesinde asıl alacağa mahsubunu kabul etmiştir.

Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, davalı işverenin yaptığı ödemenin bir kısmının dava dışındaki takip alacağına mahsubu yerinde değildir.

Bu itibarla, davalı işverenin yaptığı ödemenin, bu dava konusu asıl alacak yukarıdaki esaslar nazara alınarak usulünce saptandıktan sonra asıl alacaktan indirilmesi gerekir.

Açıklanan bu esaslara göre bilirkişiden ek rapor alınarak sonuca gidilmelidir. Yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 1.6.2006 gününde oybirliği ile karar verildi.